

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-as PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Előfizetési árak:
Helyben: Félévre 6.— kor. negyedévre 3.— kor.
Vidéken: Félévre 9.— „ negyedévre 4.50 „

Felelős szerkesztő:
MÓRICZ PÁL.

Egyes szám ára 4 fillér.
SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
Piacz-utca 40. szám. — Telefon 412.

Kalózzászlók alatt.

Ijesztgetik a nemzetet.

Debreczen, június 24.

A politikában ismét forgatagba jutottunk. Hullákat, roncsokat, a tenger mélységének mindféle torz csodáit dobálja a felszínre, felénk ez az örvénylő forgatag, melyet közszóval bátran nevezhetünk a politikai élet tengerének.

Egyszer Khuen-Héderváry, majd Lukács László, ismét Fejérváry darabont főparancsnok emberei, gárdistái kerülnek elének, hol mint közvetítők, hol mint mumusok.

Hullákat, roncsokat, mindenféle torzcsodákat dobál felénk az örvénylő forgatag.

*

Ha a félrevezetésnek nem ült fel a függetlenségi párt, most a mumusokat szedegetik elő a bécsi kísértet kamrából.

Verébijesztőknek beválnak az ilyen maskurák! Csak azt a hatalmat járattják le, azt a hatalmat pellengérezik, amelyik ilyen kétségbeesett eszközökhöz folyamodik. Bebizonyult ez már a közel múltban is.

Azt azonban mindenesetre elérik, hogy egy táborba verődik az ország. Tehát csak haladjanak tovább ezen az úton. Gödörbe lépnek.

*

Maga az ó-Tiszapárti hirlap, „Az Ujság“ is azt írja — egyébként a függetlenségi párt ellen kiélezett cikkelyében — „hogy (ha) tudniillik alkotmányon kívüli állapot s egy új darabont rezsím vagy katonai abszolútizmus következik: az egész országot találja magával szemben, mivel az alkotmány vesztét jelentené!“

Érthet ebből Bécs, érthetnek ebből a felkinálkozók is, hogy kockázatos próbálkozásuknak csakis csufos kudarc, bukás lehet a vége, mert még Tiszáékra sem számíthatnak.

*

Kalózzászlók alatt hiában orcátlankodnak a mindenre kapható gyászmagyarok, a nemzet összetartásán, a függetlenségi párt egyetértésén zátonyra jut, sziklának szalad a kalózhajójok. Az alkotmány, a törvények, melyekre eskütt a király is, mi mellettünk vannak!

Mi azért bizalommal tekintünk a jövőbe, hogy akarattal és hittel visszaverjük a kalózkodókat és Kossuth Fe-

rencék vezérletével diadalmaskodik a a nemzeti jó ügy. Csak összetartás és kitartás, nekünk nincsen okunk a csüggedésre.

A magyar politikai válság.

Kossuth és Justh a királynál.

Budapest, június 24.

A politikai válságban a mai nap sem hozott semmi biztosat. Egyelőre csak a sötétben tapogatóznak a politikusok és találgatják, hogy az irányadó bécsi körök mire fogják magukat elhatározni. De minden jel arra mutat, hogy a bécsi mértékadó körök sem tudják magukat véglegesen elszánni. Valamit akarnak, az bizonyos, de hogy mit, azt még maguk sem tudják. Huzódoznak, vonakodnak a függetlenségi kabinet felállításától, csak színelg akarnak vele tárgyalni s olyan feltételeket szabnak neki, melyekről már jó előre tudják, hogy azokhoz a függetlenségi párt úgy sem fog hozzájárulni. Legjobb szeretnék azonnal kinevezni az ugynevezett „Kampfminisztériumot“ élén Khuen-Héderváry gróffal, de ezt az eshetőséget a legvégsőre akarják hagyni, mert még nem tudják, hogy mi lehet ennek a harci kabinet kinevezésének a következménye.

Kossuth és Justh a királynál.

Bécsnek végső kísérlete arra irá-

Nehéz elviselni.

Nehéz elviselni ezt a mi hitünk:
Millió hívő közt tagadásban élni,
Nehéz ilyen cseppnyi tudással babám
A nagy, szent csudában nem bízni, remélni.

Nehéz el-elmenni a templom előtt,
S megmosolyogni a hívő sokaságot;
Nehéz el-elhinni; a kicsi babánk'
Nem óvják, nem védik a hatalmasságok.

A hitelenségnek nehéz a hite.
Gyenge rőzseláng csak a tudásunk lángja
S nem tudjuk felszítani magasra tűzét,
Lobogó forgácscsal gyújtunk csak alája.

Még egyszer adjátok vissza a hitem!
Gyerekimádságom hadd jusson eszembe.
Még egyszer szeretném magamat kisírni
A templom zugában, csendbe, térdepelve.

Egy ihletnyi perczig hadd higgyek megint.
Hadd áldjam meg hittel az én kicsi lányom
Hadd tegyam fejére áldón két kezem,
S higgyem, hogy meghallják fent az imádságom.

Még egyszer adjátok vissza a hitem,
Hogy imádkoztassam a kicsi virágom.
Od'adom a földi kincset, a tudást,
Csak adjátok vissza gyerek-imádságom.

Hinni akarom, hogy ha sir a babám,
Az Isten a könyvét szeretőn letörli,
Nem akarom hinni, hogy e kin, e gyász,
Valaha az ő kis lelkét is betölti.

Szebenyei József.

Bosnyák népmesék.

Egy török hodza s egy szerb póba egy tál leves előtt ült. A leves színén kívánatos zsír úszkált. A hodza, aki az egész zsírt maga akarta volna megenni, így szólt a pópához:

— Kedves pópám, a török ember olyan, mint a vallása: nyugodt és felszínes.

És elkezdte kanálával a leves színén úszkáló zsírt maga felé gyűjtögetni. A pópa, aki tüstént átlátott a hodza szitáján így felelt:

— A szerb nép azonban egy cseppet se nyugodt és felszínes. Sőt szereti az összeviszszaságot és a kavarodottságot.

És gyorsan elkeverte kanálával a zsírt a levesben.

Meghalt a koldus, lelke égnek szállt és kopogtatott a mennyország kapuján. Kinyitott kissé a kapu s a résen kidugta fejét Szent Péter. Végigmérte tekintetével a szegény lelket s így szólt hozzá:

— Várj kinn az udvarban.

Azzal becsukta a kaput.

Azidőben meghalt egy szegény asszony is, az ő lelke is fölszállt az égbe s kopogtatott a kapun.

Megint kikukkantott Szent Péter, de mikor látta, hogy csak egy szegény asszony vár bebocsátást, bosszusan rászólt:

— Dehát várj egy kicsinyég. Csak nem sietős a dolgod?

S ő előtte is becsapta a kaput.

Időközben meghalt egy vladika (szerb püspök), lelke szintén fölszállt az égbe s kopogtatott a kapun. Mikor Szent Péter kitekintett s látta, hogy vladika az, aki kinn áll, széttárta a kapu mindkét szárnyát és e szavakkal invitálta:

— Tessék beljebb kerülni, vladika úr, tessék beljebb kerülni.

A két szegény lélek, aki kinn az udvarban várakozott és akinek végig kellett néznie, hogy a vladika, bár legkésőbb érkezett, legelsőnek ment be, elszomorodott. Egyszerre csak így szólt a koldus a szegény asszonyhoz:

Sirolin

Emeli az étvágyat és a testület, megszünteti a köhögést, váladékot, éjjeli izzadást.

Tüdőbetegségek, hurutok, számar-köhögés, skrofulozis, Influenza

ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.

Mintohogy értéktelen utánzatokat is kínálnak, kérjen mindenki „Roche“ eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svájc)

„Roche“

Kapható orvosi rendelésre a gyógyszerárakban. — Ára üvegenként 4.— korona.

nyul, hogy Kossuth Ferenczet esetleg a régi vagy egy új koalíció eszméjének nyerjék meg, amely koalícióban ismét egyesüljenek a 48-as és a 67-es pártok, kibővülve az ó-szabadelvűekkel, akik a legközelebbi választási kampagnében ismét aktív szerepet akarnak játszani. Kossuth Ferencz állítólag a jövő szombaton vagy a következő hét első napjaiban utazik Bécsbe, hogy kihallgatáson jelenjék meg a király előtt. A király állítólag Justh Gyulát, a képviselőház elnökét is magához akarja hívni, hogy őt mint a függetlenségi párt egyik leg-harciasabb tagját a saját tervének megnyerje. Justh Gyula egy-két nappal Kossuth audienciája után jelenik meg a király előtt. E két államférfiu közvetlen köréből vett értesülésünk szerint abban az esetben, ha a korona Kossuthot és Justhot arra akarja rábírní, hogy az ó-szabadelvűekkel együtt alakítson kabinettet, minden kísérlet sikertelenül fog végződni. És ebben az esetben a „Kampf-minisztérium“ következik.

Mikor jön Héderváry?

Ennek a „Kampfminisztérium“-nak látható feje gróf Khuen-Héderváry Károly lesz és tagjait kizárólag az ó-szabadelvű politikusokból fogja toborozni. A bécsi jelentések arról szólnak, hogy a király gróf Khuen-Héderváry Károlyt már most szombaton ki fogja nevezni miniszterelnöknek s Héderváry azonnal megkezdí a kabinet megalkotását. Kossuth és Justh kihallgatásának újabb terve azonban pár napra visszavetette a harci kabinet kinevezését. Héderváry kabinetje híre szerint csak „nyári kormány“ volna, amely csak az őszig akarná az időt kihuzni és semmiféle intézkedést sem tenne a válság végleges megoldására. Őszkor azután ez a nyári kormány a nyárral együtt elmúlna. Egy más verzió szerint azonban Héderváry kormánya a választásokat is megkísérelné s a választói reformot oktroj után erőszakolná az országra abban a reményben, hogy az általános titkos választói jog alapján összeülő parlament intézkedéseit úgy is jóvá fogja hagyni.

A koalíciós kabinet felmentése.

Illetékes helyről vett értesülésünk szerint a király már a legközelebbi napokban fel fogja menteni a koalíciós kabinet tagjait. A felmentő királyi kéz-

— Tudod mit fogunk tenni?
— Mit? — kérdezte az asszony elcsodálkozva.
— Kuporodj csak a hátamra és meglátod, azonnal bejutunk.

A szegény asszony szó nélkül fölkapaszkodott a koldus háttára. Emez pedig odaállt a menyország kapujába és kopogtatott. Szent Péter megint kinyitotta kissé a kaput s mikor látta, hogy az embernek valami van a hátán, így szólt:

— Mi az? Mit hozol?
— A vladika podgyászát — felelte a koldus.

— Hát csak gyere be gyorsan. Add ide a vladika podgyászát, add ide.

Igy csempészte be magát a két szegény ember a mennyországba.

*

Egy paraszt kiküldte nyolczesztendő fiát a hegyekbe, hogy ügyeljen a két gödölyére. A fiu elunta a pásztorkodást és kövekkel kezdett hajigálni. Rossz sorsa úgy akarta, hogy az egyik gödölyét fején találta és agyonütötte. Mikor a paraszt kiment fia látogatására és meglátta a döglött gödölyét, így kiáltott föl:

— Isten tudja, mi érte ezt az állatot!
Mire a gyerek ezt mormogta magában:
— Én is tudom olyan jól, mint az Istenke: csakhogy az Istenke be is merné vallani.

irat híre szerint a jövő szombati hivatalos lapban fog megjelenni.

Sáskajárás.

Arra a hirre, hogy a korona nem tudván megegyezni a függetlenségi párttal, az ó-szabadelvűekből fog kabinetet alakítani, — a régi szabadelvű politikusok hirtelen megjelentek a politikai élet színterén. Lukácsot a király küldte, Héderváry a kombinációk homloktermében áll, Hieronymit a nevének említése hozta Budapestre. A többi is csak úgy véletlenségből keveredett bele a forgatagba, de azért naponta valamennyien találkoznak a „Nemzeti Társas-körben.“ Héderváry tagadja, hogy ő tud az ő nevével kapcsolatos kombinációról, de azért bevallja, hogy — esetleg történhetik valami.

Legujabb politikai hírek.

Budapest, június 24. Kossuth Ferenczet ma délután telefonon értesítették a miniszterelnökségről, hogy a királyi meghívó számára oda megérkezett. Kossuth Ferencz holnap délután utazik Bécsbe és szombaton délelőtt jelenik meg kihallgatáson a király előtt.

A függetlenségi pártkörben ma fentjárt Kossuth Ferencz is és élénk eszmecsere fejlődött ki a képviselők között. Hangsúlyozzák, hogy Kossuth és pártja egyetért.

Politikai körökben erősen tartja magát az a hír, hogy a király Kossuthot bizza meg a kabinetalakítással. A „Magyarország“ ma esti lapja is ír erről, de eleve tiltakozik az ellen, hogy ennek a kabinetnek megalakítása koalíciós legyen. A Kossuth-kabinet csak tiszta függetlenségi lehet. Általában az a vélemény, hogy a király álláspontjának maximuma és a függetlenségi követelések minimuma között egy középutat kell találni és ezen az alapon meg lehet oldani a válságot.

A király Fehérváry Gézához.

Fehérváryt ünneplik — Bécsben.

Bécs, június 24.

Bécsben ma nagy katonai ünnepséget csaptak a solferinói győzelem emlékére és ezzel kapcsolatban Fehérváry Géza exminiszterelnök, jelenleg a darabont-testőrség kapitányának tiszteletére. A solferinói csatában báró Fejérváry Géza mint vezérkari kapitány vett részt. Egy parancsot kellett átvinnie az ellenség között s ő e nyaktörő földatának derekasan megfelelt.

Azonkívül a harcban is kitüntette magát s ezért kapta a Mária Terézia-rend lovagkeresztjét, amellyel ezelőtt három ezer, most pedig hatezer korona évi fizetés jár. Nemrég még Appel gyalogsági tábornok és Bechtolsheim lovassági tábornok is életben voltak, akik szintén a Mária Terézia-rend lovagjai voltak. Most azonban már csupán a rend kancellára, báró Fejérváry van életben, pedig Ferenc József uralkodása alatt összesen 158 tagja volt e legnagyobb katonai rendnek.

*

Bécsből jelentik: Öfelsége ma a következő legfelsőbb kéziratot intézte Fejérváry Géza báróhoz:

Kedves báró Fejérváry gyalogsági tábornok!

Hadseregem történetének kiválóan emlékeztetes napján üli Ön meg 50 éves jubileumát, mint a Mária Terézia katonai rend lovagja, amely méltóságot ifjúságának éveiben a solferinói csatamezőn teljesített fényes szolgálatait nyert el. Amily dicsően kezdte Ön szép katonai pályáját, oly érdematosan maradt az félé századon át ama renchez, amely csak a legkiválóbbakat szedi tagjai sorába. Ha visszapillant Ön katonai multjára, büszke örömmel kell, hogy Önt el-töltse egy nekem, mint a rend nagymesterének és dicsően magasztos alapítója szel-lemének megfelelően.

Kedves kötelesség Önnek újabb bizonyítékát adni leghálásabb elismerésemet, midőn Önnek Mária Terézia-rend lovagkeresztjéhez a gyémántokat adományozom.

Kívánom, hogy ezt a ritka dísz még évek hosszu során át friss erőben és egész-

ségben viselje és hogy az egész úgy jelképezze állandó hajlandóságomat Ön iránt, mint véderőm nagybecsüléssel telt érzelmeit, amely véderőmnek mintakönyvül szolgál az Ön lovagias vitésége.

Bécs, június 23.

Ferencz József s. k.

A buzatermés újabb veszedelme.

Már a Sárrétet ellepte.

A sáskánál is veszedelmesebb rovarfaj!

A rossz termés hírekhez, még csak ez a veszedelem hiányzott, melyet Biharvármegyéből jelentenek! A szomszédos Sárrétén lépett fel ez a veszedelem. Egy ismeretlen rovarfaj, mely még a sáskánál is falánkabb. Minket is közelről érint ez az újabb természeti csapás, Berettyóújfaluból írják:

Szokatlan veszedelem fenyegeti Biharvármegye leggazdagabb buzatermő vidékének a sárréti járásnak gabonatermését. Néhány hét előtt a kalászbá szökkenett s gyönyörtien fejlődő buzavetést több száz hold területen egy ismeretlen rovarfaj lepte el s rettenetes falánksággal már is tönkretette a termés felét. Annál fenyegetőbb ez a veszedelem, mert a sárréti járásban ezenkívül a hosszas esőzés következtében egy másik gabona-betegség is pusztulással fenyegeti az idei buzatermést. Ez az úgynevezett torzsgomba, amely Magyarországon a legnagyobb ritkaság számba megy. Ez a veszedelmes betegség pusztítóbb a rozsdagombánál, mert ez a gabnászarak tövét támadja meg és egész gabonátáblák rothadnak ki, mielőtt a kalászok kifejlődhetek volna.

A másik veszedelem az ismeretlen bolgár-faj, amelyet a nép sárréti szipolynak nevez s az öreg emberek emlékeznek, hogy körülbelül harminc év előtt borzalmas pusztítást vitt véghez a sárréti vetésekben. A szakértők azonban nem ismerik ezt a rovarfajt és nem is tudják a rettenetes tömegben fellépő falánk rovarokkal szemben a védekezés módját. A sárréti járás főszolgabírája már hetekkel ezelőtt jelentette az alispáni hivatalnak s a biharvármegyei gazdasági egyesületnek a termést fenyegető veszedelmet és intézkedést kért a védekezésre nézve. A gazdasági egyesület megvizsgálta a megtámadott vetéseket s az alispán utján táviratilag rovarani szakértő küldését kérte a földmivélsügyi miniszteriumtól. A földmivélsügyi miniszter nyomban intézkedett, hogy szakértő vizsgálja meg a vetéskárokat.

A miniszteri kiküldött, a rovarani intézet egyik tanára tegnap már Berettyóújfaluba érkezett és sorba járja a megtámadott vetéseket s tüzetes vizsgálat alá veszi a pusztító rovarokat. Több száz hold területen a védekezés már hiábavaló, mert a kettős veszedelem teljesen tönkretette a vetést. De a jövőre nézve a kiküldött miniszteri biztos a legmesszebbmenő óvintézkedéseket rendeli el, mert esetleg az a veszedelem fenyeget, hogy a torzsgomba, amely ezideig ismeretlen volt Biharvármegyében, meghonosodik és a jövő esztendőben még nagyobb mértékben támadja meg a bihari földek termését.

Itt említjük meg a „Petersburger Zeitung“-nak következő hírét: A moszkvai gabonakereskedők tekintettel arra, hogy a moszkvai kormányzóság területén az idén nagyon rossz aratás lesz, nagymértékben felemelték a vetőmagnak szánt buza árát. Sőt ezután még drágábban akarják adni a vetőmagot. A kormányzóság, nehogy a lakosság vetőmag nélkül maradjon, ügynököket küldött szét az ország különböző vidékeire, hogy legalább 300.000 pud (egy pud körülbelül 16¼ kgr.) buzát vásároljanak.

A kiváló bór- és lítiumos gyógyforrás

SALVATOR

vess- és hólyagbajoknál, köszvény-nél, cukor-betegség-nél és hurutos bántalmak-nál kiváló hatás.

Természetes vasmentes savanyúvíz.

Kapható érványlikerekedőben vagy a Szinyo-árpádi Salvator-forrás Vállalatánál Budapest, V. Budaligetben.

Irodalom, művészet.

Szabadba.

(Lermontofftól.)

Üvült az orkán,
Dühöng a zápor!
A határt nézem, egyedül.
A kaszálókról
Födél alá
Mindenki futva menekül,
S én — égek a vágytól:
Ki a szobából —
Szabadba! Szabadba!

Szabadba! Szabadba!
Vesszek el inkább,
Egethító villámok között,
Tomboló, romboló, öldöklő viharba
Mint itt, a földött
Ház négy fala közt,
Egyedül ülni, magamba —
Szabadba! Szabadba!

Karafiáth Jenő.

Beöthy Zsolt a Csokonai-körhöz.

Debreczen, június 24.

A Csokonai-kör ezidei közgyűlésén tiszteletbeli taggá választotta Beöthy Zsoltot, a Kisfaludy-társaság elnökét. A nagynevű író és tudós a következő érdekes, Kéresi Kálmánhoz intézett levélben köszönte meg a kör részéről jövő elismerést.

Nagyságos Elnök Ur,
Mélyen Tisztelt Barátom,

a Csokonai-kör tiszteletbeli tagjává választásomról szóló értesítést hálás köszönettel vettem. Ti tudjátok, mennyire ragaszkodom Debreczenhez; tudhatjátok hát azt is, mennyire örültem ennek a kitüntetésnek, anélkül, hogy örömben a hiuság szavát hallatta volna. — Büszkélkedem abban, hogy ime már egy kis hivatalos kötelék is fűz Debreczenhez, a magyar szellemnek ehhez a legelső iskolájához. Fejlődjék, viruljon; de fejlődésében virulásában maradjon meg mindig annak, aminek apáink szerették és a minék mi szeretjük.

Kérlek, légy tolmácsa a Csokonai-körben hálás köszönetemnek.

Komárom, 1909. június 19.

Legszívesebb üdvözlettel

Öreg barátod:
Beöthy Zsolt.

Huszárok! Csak egyszer halunk meg!

Emlékezés a magentai és szolferinói ütközetekre.

A 39-esek is ott voltak.

Debreczen, június 24.

Ma volt az ötvenedik évfordulója a híres szolferinói csatának. A hajdusági 39-dik császári és királyi gyalogezred is hősiessen forgatta itt a fegyverét. De sok vitéz magyar katona is elpusztult itt a császári lobogó hiu dicsőségéért. Különösen a huszárság tüntette itt ki magát. Ezek között is a 10-dik számú huszárezred, mely jelenleg Budapesten állomásozik. Néhány hősi esetet itt közlünk a vitéz magyar huszárezred történetéből:

Az emlékezetes csatákban báró Edelsheim-Gyulai Lipót ezredes vezényelte a Vilmos-huszárokat, kiknek minden halálfelelmet megvető bravurjai élénk emlékezetében élnek a katonai köröknek. A magentai csata számos példáját produkálta a huszárok önfeláldozó vitézségének. Így a 2. század Schmidt kapitány vezényelte alatt két szakaszszal megtámadott egy nálánál jóval erősebb francia vadászcsapatot s rövid küzdelem után széjjelverte. Schmidt kapitány golyótól találva halálosan megsebesült, de vitéz huszárai nem hagyták szeretetett pa-

rancsnokukat a küzdelem helyén. Puskás János közhuszár élete kockáztatásával a legnagyobb tűzben magához emelte kapitányát s úgy vitte őt ki a golyók záporából.

Balázs Sándor káplár, kinek lovát lötték el, gyalog küzdött tovább s az ellenség közül hetet vágott le, míg egy gazdátlan lóra pattant s folytatta a küzdelmet.

A szolferinói ütközet, amelyben Edelsheim négy századdal vett részt, szintén bővelkedett hősiesség jelenetekben. Egy Zsolnay András nevű közhuszár az ütközet hevében látván, hogy kapitánya, gróf Walderndorf, az ellenségtől körülvéve, nagy veszélyben van, oda ugratott s rövid pár perc alatt végzett az ellenséggel s kapitánya kiszabadult.

Majd Zsolnay egy francia vadásztisztet követett vágató lován, de ellenséges gyalogság elfogta s 13 sebből vérezve, fogságba esett. Fogságában társai között ezredének két sebesült tisztjével, Boronkay kapitánnyal s báró Henneberg főhadnaggal jött össze s bár az ő sebei sokkal nagyobbak voltak, mint a két tiszté, mégis a legnagyobb önfeláldozással ápolta őket. Midőn a hadjárat után a fogságból visszakerült, öfelségétől az arany vitézségi érmen kívül ezer forintot kapott.

Nagy István huszár, saját élete kockáztatásával, számos sebből vérezve hozta vissza kapitányának, Friedenfels századosnak holttestét az ütközetből. Kint a harmezőn egyszerű sirba tették aztán szeretett kapitányukat a század emberei. Nagy Istvánt e vitéz és nemes tettéért az ezüst vitézségi éremmel tüntették ki s az elesett kapitány hozzátartozói gazdagon megajándékozták a derék huszárt.

Midőn Zoltán főhadnagy szakaszával egy attakra indult, a legénység e szavakkal „most mutasd meg, hogy huszár vagy!” biztatta egymást. Majd Zoltán főhadnagy

— Huszárok, csak egyszer halunk meg! — szavaira egy hangos „Éljen a magyar!” volt a felelet. Mint a szélvész rontott aztán az elszánt szakasz az ellenségre s azt teljesen elsöpörte.

Az ezred a csata emlékére nagy ünnepséget rendez a kaszárnya udvarán és emléklapot adott ki az ütközetről.

EGYHÁZ, ISKOLA.

Hajduk a genfi Kálvin-ünnepen.

Kovács Gyula alispán vezetésével.

Debreczen, június 24.

A genfi Kálvin-ünnepély iránt a magyar kálvinisták között mind nagyobb és nagyobb körben terjed az érdeklődés.

Most már a Hajduság is illő módon képviselve lesz ezen az ünnepen, midőn Kálvin Jánosnak a szobrát is le fogják leplezni. E szobornak a mellékalakjai között a hajduk nagy fejedelmét és vezérét, Bocskay István fejedelmet is megörökítették a genfiak. A kálvinista Bocskay István nemcsak a nemzeti szabadságnak, hanem a vallásszabadságnak is egyik legnagyobb hőse volt. Hitért és szabadságért vívott diadalmas küzdelmében pedig éppen a hajduk voltak az ő győzhetetlen katonái, a „Bocskai angyalok.”

Kovács Gyula Hajduvármegyének az alispánja, ki maga is ősi kálvinista hajdu nemes családból származik, már a Bocskay emlékének megörökítésére tekintettel is helyén valónak találta, hogy a genfi Kálvin-ünnepélyen a hajduk is képviselve legyenek, ezért nemcsak azt határozta el, hogy résztvesz a genfi Kálvin-ünnepélyen, de a hajduvárosokban is felébresztette az érdeklődést a genfi ünnep iránt.

Ugyhogya az eddigi jelentkezések szerint Kovács Gyula alispán vezetésével,

mintegy tizenötven utaznak ki a Hajduságról Genfbe.

Böszörményből Kálmán Lajos főgondnok, Szolnoki Gerzson ev. ref. lelkész jelentkeztek. Nánásról hárman csatlakoznak a hajduk küldöttségéhez, sőt Hadházi is akadtak áldozatkész önkéntesek. Szoboszlórád Padrah Sándor királyi közjegyző nejével megy ki, Bélteky Lajos ref. lelkész és Bor János lapszerkesztő kartársunk is velök mennek; sőt a remek énekhangú Béltekynek kiválóbb szerep is jut a genfi Kálvin-ünnepélyen. Ugyanis az ekkor tartandó magyar Isten-tiszteleten Bélteky Lajos fogja énekelni az ősi magyar kálvinista énekeket, este pedig a magyar estélyen kuruc-dalokat fog előadni.

Dicséretet érdemel Kovács Gyula alispán, hogy — midőn az idegenben nagy Bocskay István emlékét is dicsőítik — sikerült neki ilyen szép hajdusági küldöttséget szervezni s majd felvezetni Genfbe.

Vizsgálati kiküldetés. Az országos zsidó közalap, ez a millenium alkalmából létesült köznevelődési intézmény egy jól felszerelt, modern népiskolát tart fenn Körösmezőn. A közalap dr. Kardos Albert debreczeni reáliskolai tanárt kérte fel ez iskola évről vizsgálatának vezetésére, aki tegnap járt el a megbízásában és a ki vizsgálat folyamán meggyőződött, hogy ez az iskola ott a határszállón a nemzetiségek között valóságos nemzeti hivatást teljesít. — Az idegen ajku gyermekek ugyanis a népiskola hat éve alatt egészen elsajátítják a magyar nyelvet, úgyhogy nemcsak folyékonyan beszélnek magyarul, hanem a legnehezebb tárgyakból is értelmes szabatos magyar feleletet tudnak adni.

Egy látogatott magyar fürdő.

Félix-fürdői levél.

A Nagyváradi melletti Félix-fürdőben, a szezon elérte a tetőpontját, dacára a kedvezőtlen időnek, a közönség csak úgy tódul s sokoldalú fürdő látogatására.

E lap már ismertette különösen a csúszos betegségekre kiváló előnyeit s azt a berendezést, mely a külföldi elsőrangú fürdőkével vetekszik. A kiszolgálás és kényelem oly jó és pontos, az árak oly olcsók, hogy mindenki szívesen keresi fel.

Kívánatos is, hogy közönségünk hazai fürdőkbe menjen, mert meg van nálunk is minden, amit külföldön nagyhangon hirdetnek és emellett közel van, gyógyhatás tekintetében páratlan közülük egy pár, mint Félix-fürdő is, ahonnan a mostan ott időző rendes vendégek névsorát leközzöljük, igazolásul annak, hogy igazán keresett fürdő s akik felkeresik mindannyian egy-egy hírnöke a csodahatásának.

Félix-fürdő látogatottsága bizonyítja legjobban annak csodás gyógyhatását. A jelenleg ott tartózkodó fürdővendégek névsora a következő: Adler Sámuel kereskedő Tenke, Áron Móricz kereskedő Kevermes, Braun Dávid szállító Gyuta, Barabás Bálintné Dévaványa, Özv. Balogh Józsefné földbirtokosné Nagy-Szalonta, Barbilovizen Simon gör. keleti lelkész Szilágyi somlyó, Barbilovizen Alipin g. k. püspök helyettes Szilágyi somlyó, Boros Jenő és családja Nagy-Váradi, Body György alispán Dés, Burger Béla fakereskedő Hajdu Hadház, Bukta István Kigyós, Bartos Elemér Nagy-Váradi, Bolyos Mátyás földbirtokos Pezsa, Csergöffy István kereskedő Budapest, Dr. Csorvássy István ügyvéd Nagy szalonta, Deák Zsigmond tanító Csomo-fajth, Dutzl Béla gépész Búd-szt Mihály, Durko Ferenczné Békés, Derre Károlyné magánzónó Nyir-Adony, Deák Józsefné postamesterne Kurtics, Dennyvölft Eduardné postamesterne Dés, Diószegi Istvánné Hegy-Köz-Kovács, Özv. Etédy Lajosné ügyvédné N. Szalonta, Friduaszkay Lajosné Debreczen, Friedrich Adolf máv. hiv. Karczag, Dr. Farkas Jánosné ügyvédné Dés, Frank Lajos gazdatiszt Püspök-Ladány, Fülöp Lajosné magánzónó N.-Rábé, Geréb Istvánné

Arad, Özv. Gartica Leontin magánzónó Gyula, Grosz Lipótné földbirtokosnő Szilágy-Cseh, Özv. Heimmel Andrásné Uj Arad, Hulka Károlyné és leánya Tasnád, Özv. Hrabéczy Antalné Debreczen, Hartmann Larvink kereskedő Ugra, Hirth Jdzsefné biztokosné Mező Túr, Inger Fuliman Dervis kastély Kinpány, Kosár Gergelyné Békés, Kenyeres János és családja birtokos, N. Szalonta, Özv. Kala Györgyné földbirtokosné Fugyi-Vásárhely, Kalotay V. és neje jegyző Széplak, Kiskéry Andrásné Békés, Krcsnyák Jné és leánya Budapest, Klost Lajosné magánzónó Bihar-Diószeg, Özv. Korn Lászlóné magánzónó Nagykároly, Kompholty Norbertné magánzónó Nagykároly, Kazinczy Gábor és neje táblai bíró Debreczen, Kállay József és neje Szeghalom, Kéger Ede és neje igazgató S.-A.-Ujhely, Özv. Környey Ferencné és leánya Budapest, Klimó Sándor birtokos S.-A.-Ujhely, Lázár Gábor és neje birtokos Kolozsvár, Losonczy István főjegyző Ds, Lengyel Ákos földbirtokos Kraszna, Laszvik Gyuláné állatorvosné Tiszafüred, Litectky Endre és neje igazgató Szatmár, Megyery Miklós és családja kir. adóhiv. ellenőr Debreczen, dr. Márton István és neje ügyvéd Nagyszalonta, Miskolczy Pál Nagyvárad, Merkramer Lajos hivatalnok Arad, Urgrovits Mór kereskedő Boros-Jenő, Mady Elek ref. egyh. ker. pénztárnok Kolozsvár, Menrod Józsefné Zsigmondháza, ifj. Nadányi Miklós és családja Pusztá-Kolácsi, Özv. Nadányi Miklósné és leánya Fekete-Győrös, Nagy Elekné Fugyi-vásárhely, Özv. Nagy Dezsóné Milota, Papp Elemér és családja m. kir. pénzügyi sz. ellenőr Budapest, Pollák Adolf kereskedő Kevermes, Pataki Aurél jegyző Apátfalva, Rácz Miklós és neje birtokos Nyirbogat, Röder Henrik magánzó Arad, Rosenberg Ignác és leánya földbirtokos Ér-Tarcsa, Rácz Gábor takp. igazgató H.-Nánás, Sántha György főszolgabíró Kraszna, Suta József közjegyző Tisza-Becs, Sinai Antal földbirtokos Hajdu-Nánás, Szimok János és nővére gör. keleti lelkész N.-Bajtolcz, Szücs Mátyás Hegy-Köz-Kovácsi, Striffler Ferenc mészáros Elek, Szántó Fülöp Gyula, Szikolya István vendéglős Nagykároly, dr. Szirmay Vilmos orvos Ér-Fenyő, Szakraida Jánosné tisztartóné Jászó, Sebestyén Gábor és leánya Bihar-Diószeg, Gy. Szabó Sándorné Hódmező-vásárhely, Tonházy Gyula miniszteri tanácsos Budapest, Terző Tivadarné Kolozsvár, Tóth Tamásné tanárnő Kolozsvár, Vidor Jenő tanító Tenze, Vincze Lászlóné kereskedő Kolozsvár, Veres Ferenc gazdálkodó Domahida, Varga Ferencné Békés, Váradi Szabó Jánosné udv. tanácsos özvegye Budapest, ifj. gróf Zichy Ödön cs. kir. kamarás Budapest.

Rejtélyes mérgezés.

Felboncolt hulla.

Debreczen, június 24.

A debreczeni rendőrséget és ügyészséget ma rejtélyes ügy foglalkoztatta. Állítólag husmérgezésben meghalt egy munkás ember, kinek hulláját a halál okának megállapítása miatt az ügyészség felboncoltatta.

A rendőrség büntügyi osztályának dr. Balkányi Ede kerületi orvos jelentette ma délután, hogy a Faragó-utca 11. szám alatt meghalt Bohuncsák György 72 éves volt asztalosmester, jelenleg napszámos. A hullán a mérgezés tüneteit konstataálta s az a gyanu merült fel, hogy Bohuncsák György husmérgezésnek esett áldozatául. Bohuncsák György hozzátartozói ugyanis azt adták elő, hogy a szerencsétlen ember tegnap délben egyik külvárosi hentesüzletben főtt disznófület vett, amelyet ebédre fogyasztott el. Közvetlen utána rosszul lett fogta el, de azért délután elment munkába, honnan azonban nagybetegen tért vissza és irtózatos gyomorfájásról panaszkodott. Hozzá tartozói előbb Kiss Gyula, majd később Balkányi Ede doktort. Balkányi Ede azt ajánlotta a családnak, hogy vesse be a nagybetegét a kórházba. Ki is hívták a mentőket, de mire ezek pár perc múlva megérkeztek, Bohuncsák György meghalt.

A rendőrség büntügyosztályán Mile Pál rendőrkapitány indította meg a rejtélyes esetben a nyomozást és egyidejűleg jelentést tett az ügyészségnek, melynek vezetője Gáthy Bá-

lint királyi ügyész elrendelte a holttest felboncolását. A rendőrség a hullát kiszállította a kórházba. A kórház bonctermében délután hat órakor Horváth Arthur törvényszéki orvos és dr. Gálbory Sámuel, Tóby István vizsgálóbíró jelenlétében felboncolták a hullát.

A rendőrség az esettel kapcsolatban rögtön intézkedett, hogy abban a hentesüzletben, hol a szerencsétlen ember a disznófület vásárolta, szigorú vizsgálatot tartsanak. Budaházy Jenő fogalmazó, és Balkányi Ede orvos tartották meg a vizsgálatot, mely azonban negatív eredménnyel végződött, amennyiben a vizsgálat alatt a hentesüzletben semmiféle egészségellen husneműt nem találtak.

Bohuncsák György halálos ágyán azt mondta az orvosnak, hogy a főtt disznófület, melyet tegnap délben megevett, romlott volt és ettől lett beteg, mert alighogy lenyelte az utolsó falatot, mindjárt irtózatos és kínzó gyomorfájás fogta el. Ennek ellenében azonban a boncolás, mely a késő esti órákban ért véget, állítólag nem igazolta a gyanút, mintha Bohuncsák husmérgezésben halt volna el, sőt ellenkezőleg az a valószínű, hogy Bohuncsák halálát hashártyagyulladás okozta. Ez természetesen még bonyolultabbá teszi az ügyet, melyben éppen azért folytatják a vizsgálatot és a vizsgálóbíró holnap kifogja hallgatni az elhunyt hozzátartozóit.

UJDONSÁGOK.

A munkáskertek méltánylása.

A miniszteri kiküldött részéről.

Vécsey Ede ipar felügyelő Debreczenben.

Debreczen, június 24.

A Szántó Győző gyáros által oly lelkesen kezdeményezett, majd a munkás kiskertek egyesületének megalakításával biztosabb tető alá hozott nagyszerű emberbaráti intézménynek, a munkás kiskerteknek az ügye már nemcsak Debreczenben, de országosan felkeltette az érdeklődést. A mai napon már a kereskedelmi minisztérium is érdeklődött a munkáskertek intézménye iránt, kiküldötte megtekintésre és tanulmányozásra Vécsey Ede iparfelügyelőt, aki a kereskedelemügyi minisztériumhoz van szolgálatra beosztva.

Vécsey, a miniszteri kiküldött, a délután folyamán Polgár debreczeni iparfelügyelő, Szántó Győző gyáros, Pogány államvasuti főmérnök és Rédei Rezső dr. kereskedelmi- és iparkamarai segédtitkár kíséretében, kalauzolásával kikocsizott a létesített és a gondos, szeretetteljes kezelés folytán máris virágzó munkás kiskertekhez.

Azoknak a nagy jelentőségét teljesen átértette. Azokról a legnagyobb elragadtatással nyilatkozott és annyira méltányolta ezt a munkás jólét szempontjából is fontos, nagy jelentőségű kezdeményezést, hogy kijelentette, miszerint minisztériumában — szerzett tapasztalata után — legmelegebben fogja segílyezésre ajánlani ezt a nemes, hasznos vállalkozást.

Vécsey Ede még a délután folyamán elutazott!

Értesülésünk szerint (ez is a felkeltett nagy érdeklődésnek a bizonyága) a fővárosi társadalmi muzeum igazgatója, Szánthó Menyhért is bejelentette, hogy lejön a debreczeni munkáskertek tanulmányozására.

Ezzel egyidejűleg felemlítjük azt is, hogy a munkás kiskertek fentartására alakult egyesület, melynek a tagjai Deb-

reczen legkiválóbb és előkelő polgárai, 5000 korona (ötezer korona) 5 percentes kölcsönért folyamodtak a városhoz, mert a vezetőség a munkás kiskerteket, (nehogy lopások miatt, vagy kártevők miatt veszendőbe menjen ezeknek az igyekvő, derék munkás embereknek évi fáradozása!) körül akarják keríteni.

Mivel a kérelmezők a teljes anyagi biztosítékot megadják a kért 5 százalékos kölcsön visszafizetésére, ez a szép és hasznos cél pedig méltánylást és pártolást érdemel, hisszük, hogy a város közgyűlése kedvezőleg fogja elintézni ezt a kérelmet.

A hol Petőfi lakott.

Eladják azt a házat.

A debreczeni Petőfi-tér nevezetességéről.

A debreczeni vasuti nagy állomás szomszédságában, közel a vasuti hidhoz, oldalt van egy sarok-korcsma, a Petőfi-tér 2-ik számú ház. Ezzel szomszédos a 3-dik számú kis alacsony házacska, melyet hiában cifráztak fe kívülről, alacsony kis házacska maradt. Sár-lára festett, párkányos kis házacska ez a 3-dik számú ház a Petőfi-téren, még a külvárosi alacsony házak között is törpészamba vehető.

Egyik oldalán „fodrász műhely“ felett csörög a réztányér. Másik részén három kis ablakocská. A vasutól jövő-menő utasemberek közönyösen kocsikáznak, vagy gyalognak el mellette.

Pedig egy tekintetet mégis megérdemelne ez a házacska. Szerény homlokzatára szerényebb márvány táblácska van beillesztve. Se több, se kevesebb a vésett írás rajta:

E házban lakott
Petőfi Sándor
1844-ben.

Az egyik ablakba meg most iromba bütökkel írott czédula van kitéve. Kurta szavu írás ez is:

Ez a ház
eladó!

Ahol Petőfi lakott, tehát eladják a kis öreg házat. Petőfi életének az ösmerője meghatottság, megindulás nélkül nem tekinthet erre a házra. Megindulás nélkül nem mehet el a kívülről kicifrázott kis öreg ház előtt. A szegény ifju Petőfi Sándor 1844-ben itt szenvedte, itt nyomorogta át hánytvetett életének legkietlenebb telét.

Akkor még a város legszélén feküdt ez a ház. Nádfedeles kis öreg házacska volt. Boglyakemence is volt a Petőfi szobáskájában, de az egész zord télen nem fűtötték soha. Fázlódt és koplalt ez a kevély lélek. Sem dicsőség, sem szeretet nem környékeztek. Borzongatós téli éjszakákon csak a szél sodorta, sepepte a havat a befagyott, pirinkó ablakok előtt... Ugyhogy még ebből a kevély lélekből, ebből a magános nagy lélekből is kitért a keserűség és didergő kézzel írta fel valamelyes gyűrött papírra:

— Világéletemben boldogtalan voltam...

És most eladják azt a házat, a kívülről kicifrázott kis öreg, alacsony paraszti házat, ahol Petőfi Sándor 1844-ben lakott és végigszenvedte a magányos szegény kevély ember, nagylelkű ember minden keserveit... A jégvirágos ablakon még a holdvilág is didergősen pislogott be.

— **A megyeház.** A mai közgyűlésen dűlőre kerül a megyei székház építéssel kapcsolatos telekkérdés. — A megye kérelmét tárgyalja a város, hogy engedje törölni a város a telekviszasszállás jogát, hiszen úgy sincs arra semmi kilátás, hogy Debrecen valaha megszűnne megyeszékhely lenni. S arra az esetre, ha ez mégis bekövetkeznék, kötelezi a megye a telek értékét. Megérett kérdés már ez, nincs rajta mit vitatkozni. — Debrecen tulzon aggodalmakkal ne akadályozza meg az, hogy a megye egy hatalmas székház építéssel még jobban hozzákapcsolja magát a városhoz. — Bizunk hozzátársaink bölcsességében és méltányosságában úgy teljesítik a megye kérelmét — a város javára.

— **Póttárgyak a városi közgyűlésen.** Debreczen szab. kir. város törvényhatóságának folyó 1909-ik évi június hó 25-én — pénteken — délután 3 órakor a városháza közgyűlési termében tartandó bizottsági rendes közgyűlésének tárgysorozatához még a következő tárgyakat csatolták: 1. Előterjesztés Debreczenben felállítandó biztosító társaság alapításában részvételt iránt. 2. A „Közhasznú munkáskertek-egyesületé”-nek kérvénye kamatos kölcsön és segély adása iránt. 3. Körner Gyula lovasrendőr-felügyelő nyugdíjazása.

— **Dr. Kiss György gyásza.** Dr. Kiss György ügyvédet, a debreceni függetlenségi párt kiváló és rokonszenves vezértagját, ismét családi gyász sújtotta. Bajáról jött távirati értesítés, hogy feleségének a nagyanyja, özvegy Drescher Gyula urasszony elhunyt. Dr. Kiss György nejevel együtt Bajára utazott.

— **A Dankó Pista szobrára.** Pósa Lajos Dankó Pistának, a nagy magyar dalszerzőnek, irótársainak bevonásával szép összegű szobor-alapot gyűjtött. Most már a szobor kivételére kerül a sor. A Dankó-szobrot öszhöz egy esztendőre már fel is állítják Szegeden. — Minket debrecenieket annyiból érdekel közelebről ez a hír, mert a Dankó-szobor kivételével és megalkotásával ugyanazt a Margó Ede jeles szobrászművésznket bízták meg, akinek a debreceni Kossuth-szobor pályázatánál a harmadik díjat ítélte oda a bíráló-bizottság.

— **Az utszélről.** Hellyel-hellyel kerülnek még elégedett gazdálkodó emberek is a magyar földön. Nagy szó ez!

A hodászi főbíróval meg a tiszteletessel beszéltem ma.

A nyírségnek szatmárvármegyei részén fekszik ez a Hodász. Jómódu magyar község. Sok kis nemes ur lakik benne, kiket a változott új idők sem zökkentettek ki megszokott életmódjukból.

Az idej nehéz esztendőre, a nagy magyar alföld idelött letarolt mezőseire fordult a beszéd. Alföldi gazdáink súlyos helyzetére.

— Mi nem panaszkodhatunk! mondta a hodászi bíró.

— Még az időjárás sem okozott károkat?

— Régen volt, a legjobb esztendőben olyan gazdag roztermésünk, mint az idén! Meg a krumplink is gyönyörű! — Mázsájáért máris többet ígérnek öt koronánál! — büszkélkedett a hodászi bíró. Az asztalnál lehanggoltan hallgatták a feketeföldű alföldi gazdák.

— Azért a mi nyírségi homokunk megtermi a buzát is. Buzánk is lesz nekünk az idén is! — folytatta örvendezve a nyírség szülöttje.

— Biztos termő föld a nyiri homok! Sem szárazság, sem esős idő nem zavarja a termőképességét, — fejezte be az érdekes be-

szélgetést a hodászi atyfiak fiatal tiszteletes papja . . .

A szöke Nyírség így kerül felül a kövér fekete Alföldön.

— **A custozzai csata emléke.** A debreceni házi ezred, a 39-ik gyalogezred ma ülte meg a custozzai csata évfordulóját. A róm. kath. templomban rekviem volt a custozzai ütközetben elesett 7840 katona lelki üdvéért. Az istentiszteleten a tisztikar teljes számban jelent meg.

— **A három Sister Allison** a legújabb slágere a Bika Mulatónak. Három fiatal szép táncosnő, kiknek akrobata táncukat a közönség elragadtatással élvezi. Erő és ügyesség egyesül e nőkben, kik nagyon rászolgálnak a közönség tapsaira. Gelden, a hirneves átváltó művész napról-napra jobban tetszik — a közönség szeme előtt pillanat alatt történő átváltásaival. Almado, az egyedül létező láb-művész bámulatos asztaltáncoltatása pedig még az artista világban is egyedül áll. Ilush és Yacca Yoccoo nagyszerű mutatványait felesleges dicsérni, ugyszintén a többi elsőrendű számokat is. Ami pedig Gyárfást illeti — őt látni és hallani kell.

— **A munkások virágbokréája.** Még a tavaszon történt, hogy a mozgófénykép színházban szabadelőadást tartottak a munkáskertekről Szántó Győző gyáros és Rédei Rezső doktor, kamarai segédtitkár. Szántó Győző lelkes kezdeményezésével és kitarásával akkor olyan lökést adott e mozgalomnak, hogy felkeltette az egész város érdeklődését. Mi akkor irány-cikkben méltattuk a derék kezdeményezését. Megírtuk, hogy az általa létesített munkás kiskerteknek az első bokréáját nálánál senki sem érdemli inkább. Elyerte ezt a kedves jutalmat. Gyönyörű virágbokréát talált az íróasztalán. A Szántó-féle kiskertekből kötötték és vitték be a hűséges munkások. Ez a gyönyörűség megérdemelte a fáradságot.

— **Május.** Ötvös Béla hirlapírónak sajtó alatt levő ily című novellás könyvének megjelenése, a gyűjtőívek be nem érkezése miatt késedelmet szenved. A szerző ezúton kéri a gyűjtőit, hogy az ivatek sürgősen sziveskedjenek címére beküldeni A könyv különben a szerzőnél is megrendelhető. Ára 3 korona.

— **Mennyi arany van a világon?** A washingtoni statisztikai hivatal számítása szerint a világ aranytermelése Amerika fölfedezése óta máig 13 milliárd dollárt tett ki és az ez idő szerint meglévő arany értéke 11 milliárd dollár. 1883-tól 1898-ig 2400 millió dollár aranyat termeltek a világon, de a következő tíz esztendőben, vagyis 1898-tól 1908-ig ezer millió dollárral többet, tehát 3400 millió dollárt. — Az amerikai statisztikusok büszkén emlegetik Amerika aranygazdaságát, mely tullesz a világ többi országainak aranyán. Az aranykészlet a világon így oszlik meg millió dollárokbán: Amerika 1613, Németország 1044, Franciaország 920, Oroszország 917, Anglia 565, Magyarország 303, Olaszország 258, Ausztrália 158, Egyiptom 140, Argentína 140, Törökország 132, India 113, Japánország 96, Kanada 66, Brazília 51 millió dollár. — Föltűnő, hogy Oroszország oly nagy öszszeggel, ellenben Anglia kicsivel szerepel. Vajjon Oroszországban valóságban van-e annyi arany? Angliánál az aránylag kicsiny öszszeg onnan van, hogy a gyarmatok külön szerepelnek majdnem ugyanolyan nagy öszszeggel. Az amerikai statisztika szerint a vert arany szaporodása Amerikában a legnagyobb, mert tíz év előtt az amerikai aranykészlet csak 925 millió dollárt tett ki, és ma 1613 millióra emelkedett, ez 75 százalékos szaporodásnak felel meg. — E helyen megemlítjük még, hogy a Journal Of

Commerce szerint az Unió aranytermelése ebben az évben sokkal nagyobb, mint az előző években volt. Egyedül Alaska idei termése 40 millió dollárra tehető, míg az előző években csak körülbelül 18 millió dollár volt.

— **Szállítás a honvédség részére.** A kassai 3-ik honvédkerületi hadbiztosság pályázatot hirdetett széna, szalma, készön és tűzifaszállításra. A meghirdetett cikkek szállítandók a nyiregyházi, munkácsi, szatmári, nagykarolyi és máramarosszigeti ezredeknek. Bővebbet a debreczeni kereskedelmi és iparkamaránál lehet megtudni.

— **Művész-estély az Angol Királynőben.** Érdekesnek és élvezetesnek ígérkező szórakozásban lesz része szombaton a debreczeni úri közönségnek. Irmay Béla színházi titkár disztigvált művész társasággal két estén, szombaton és vasárnap, Vigestély címmel művész előadásokat rendez az Angol Királynő udvarkertjében. Az előadások műsora csupa kiváló szabású számokból vannak összeállítva. Így a siker már előre is biztosítva van.

— **A nap halottai.** Az állami anyakönyvi hivatalban a tegnapi nap folyamán a következő haláleseteket jelentették be: Végh Mária r. kath. 6 hónapos, Tóth Sándor ref. 64 éves, Ferencsik Lenke r. kath. 2 hónapos, Dózsa Mihály ref. 76 éves, özv. Magyar Sándorné ref. 73 éves, Szabó Lajos ref. 53 éves.

— **Zeneiskolai beiratkozások.** A P. Nagy Zoltán államilag képesített okleveles zene-tanár igazgatása alatt álló nyilvános zeneiskolában a beiratkozások június hó 25-én kezdődnek. Tandij havonként 4 forint, felsőbb osztályokban 5 forint. Főtanszakok: ének-, hegedű-, orgona- és zongora-tanszakok. A tanárok elösmert nevű művészek és államilag képesített okleveles zenetanárok. A tandij szeptembertől kezdve fizetendő. Beiratási díj 5 korona. Hivatalos órák d. e. 11—1 óráig tartanak az intézet helyiségében, Hatvan-u. 7., emelet.

— **Fürdő idényre remek választék fürdőköpenyek, fürdő lepedők, uszó ruhák turista ingekből nyári paplanok divatos harisnyák és zsebkendőkből, egyszerű és díszes batist fehérnemű jömosó zefírek, kartonok és batisztokból.** Kardos László Debreczen Kossuth-u. 9. vásznon kész fehérnemű és menyasszonyi kelengye üzlete.

— **Pénc-, szivar-, cigaretta-tárcák női kézi-táskák, uti bőröndök és utazókiosarak a legolcsóbbak Mentze Henrik áruházában.**

— **Kereskedelmit végzett** leány, ki a könyvelést, magyar-levelezést és gépirást érti, július 1-re állást keres. Tudakozódást levélben „Kereskedelmit végzett” jelígre a kiadóhivatalban kéretnek.

— **Mentze Henrik áruházában a legjobb minőségű fésűk, fésű készletek, fejdiszkek, hajtűk, illatszerek és szappanok, olcsó szabott árak mellett kaphatók.**

— **Eladó ház** a Nagyszappanos-utca 17. sz. alatt. Értekezhetni lehet Eötvös-utca 58. szám.

— **Pörkölt kávé** különlegességek villanyüzemű kávé pörköltde a kirakatba. Félégyházi Jánosnál Piacz és Miklós-utca sarok.

— **Uraktól levett** ócska ruhákat igen-tisztességes árban vesz Rósenberg Béni Debreczen Bádógos-utca 1.

Le Délice

cigaretta-papír és
cigaretta-hüvely

2787

mindenütt kapható.

Valódi brünni szövetek

az 1909. évi tavaszi és nyári idényre.

Egy szelvény 3.10 m. hosszú teljes férfiruhához (kabát, nadrág és mellény elegendő csak	}	1 szelvény 7 korona.
		1 szelvény 10 korona.
		1 szelvény 12 korona.
		1 szelvény 15 korona.
		1 szelvény 17 korona.
		1 szelvény 18 korona.
		1 szelvény 20 korona.

Egy szelvényt fekete szalonruhához 20 K-ért, szintegy felöltőszövetet, turistalódent, selyemkamarát stb. gyári áron küld a mint megbízható és szolid cég mindenütt ismert posztógyári raktár

SIEGEL-IMHOF Brünn.

Minták ingyen és bérmentve.
Az előnyök, amelyeket a magánvevő élvez, ha szövetszükségletét közvetlen Siegel-Imhof cégnél, a gyári piacon rendel meg, igen jelentékenyek. Szabott, legolcsóbb árak. Óriási választék. Mintahű, figyelmes kiszolgálás, még a legkisebb rendelésnél is, teljesen friss árban.

Goldstein Karolin

orvosilag elismert mellfűző műterme
DEBRECEN, Piac-utca 61.

Mérték után rengetve bármilyen érzékeny alakra
-- 6 óra alatt készít legkényelmesebb --

midert

kitűnő egyenestartókat. — Kirakatba készült fűzőket félárban adom el. Óriási raktár kész fűzőkben **legolcsóbb árakban.**

Szt.-Radegund,

Grác mellett.
Gyógyhely és vizgyógyintézet.

Főlséges vidéken 750—1500 méter magas hegyek és kiterjedt fenyvesek között, számtalan erdős sétány, kitűnő ivóvíz, enyhe edző éghajlat por nélkül. Pavillonrendszer. Tudományos vizgyógyászati, speciális masszázsmódszerek emésztési zavaroknál, villanyozás, villanyos és szénasavas fürdők, diétakurák. Ezenkívül 800-an többnyire magyarok látogatják, nyári lakások, olcsó árak. A fürdő erősen radium tartalmú. Az orvos magyar. Prospektust ingyen küld:

Dr. RUPRICH igazg. főorvos.

TÁTRA-LOMNICZ

- m. kir. kincstári gyógyfürdő és üdülőttelep.
- Elsőrangú szállodák. Kitűnő konyha. villamos világítás. Vizvezeték.
- Csatornázás. Gondozott park. Kényelmes sétautak. Bérelhető fogatok és automobilonok.
- Lövorsenyek. Tennisz. Golf. Galamb- lövészet. Vadászat. Halászat. Zene. Hangversenyek. Előadások.
- Modern vizgyógyintézet. Nagy fedett uszócsarnok.
- Vasútállomás. Posta. Távirda. Interurban telefon.
- Kimerítő prospektussal és felvilágosítással készséggel szolgál
- 2926 a fürdőigazgatóság.
- Tatra-Lomnicz Gundel Károly (Szepesm.) igazgató.

Serravallo

Vasas Kina-bora.

A bécsi 1906. évi egészségügyi kiállításon államdíjat és aranyérmeket nyert.

Erősítőszert gyöngéledők, vérszegények és láb- zók részére. Étvágygerjesztő, idegerősítő, vér- javító szer. — Kiválóan jóízű.

Több mint 6000 orvosi elismerő nyilatkozata.

J. Serravallo

csász és kir. udvari szállító.
Triest-Barcola.
Kapható a gyógyszerárakban 1/2 lit. ü. 2 kor. 60 fillér, 1 lit. ü. 4 kor. 80 fill.

Reumában és csuszban

szervenőkkel szivesen díjtalanul közlöm levél- beni megkeresésre, hogy fájdalmaimtól mily uton szabadultam meg. Czim: CARL BADER Illertissen (Bajor ország).

CSÁSZÁRFÜRDŐ

BUDAPESTEN.

Nyári és téli gyógyhely, a magyar irgal- mas-rend tulajdona. Elsőrangú kénes hévízü gyógyfürdő; modern berendezésű gőzfürdő, kényelmes iszap-, medence- és kádfürdők, melyek kiváló gyógyhatással használatnak az ősz- szes reumatikus- és idegbántalmaknál. Uszodák, hölég-, szénasavas- és villamosvíz-fürdők. Ivó- és belélegzési-kura. Prospektust ingyen és bér- mentve küld

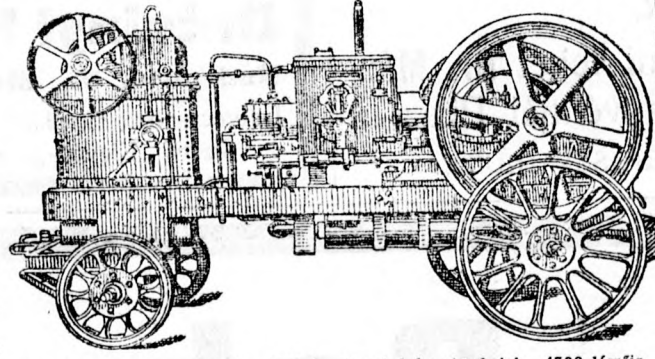
2864 az IGAZGATÓSÁG.

Gyertyánliget

(Máramarosmegye)
a legegészségesebb klimatikus erdei hegyi gyógyhely, ásványfürdő és vizgyógyintézet.
Csodálatos szép magas fekvés, por- és szélmen- tes, ózondus, enyhe levegő, kitűnő ízű és könnyen emészthető tiszta vasforrások. Teljesen berendezett vizgyógyintézet. Legradikálisabb gyógyszer: vérszegénység, sápkór, idegesség, neurasthenia, gyomor-bélbajok és női bántalmaknál. Kényel- mes, csinos lakások és igen jó ellátás. Igen mér- sékelt árak.
Idény: május-október. Vasúti állomás: N.-Bocskó Előnyök: 1. Olcsó árak és fesztelen életmód. 2. Enyhe éghajlat és barátságos környezet. 3. Közeli vasútállomás és jó kocsit. Interurban telefon. 2629 A fürdőigazgatóság.

Eredeti „OTTO“ benzín-lokomobilok

Műhely: BUDAPEST,
IX., Mester-utca 13. SZ.

benzín- petrolin-, világító- és fűtő- és szivó- és szivó- és szivó- motorokat 1—1500 lóerőig

Műhely: BUDAPEST,
IX., Mester-utca 31. SZ.

gyárt elismert elsőrangú, verseny nélküli kivitelben csakis LANGEN és VOLF motorgyára Budapest, IV., Váci-körút 59.

Azon mélyen tisztelt gazdák, kik fűkaszáló és kéveket arató- gépeket óhajtanak vásárolni, saját érdekükben kérjenek prospektust!

MASSEY-HARRIS

kéveket,
MASSEY-HARRIS

aratógépekről.
MASSEY-HARRIS

Kartellen kívül!

MASSEY-HARRIS COMPANY, TORONTO,
északamerikai fűkaszáló- és aratógépgyár.

!!! A világ legerősebb gyártmánya !!!

BUDAPEST,
V., Alkotmány-utca 23. sz.
Vörerképviselet: Kornstein Gyula Sándor
Utazók és ügynökök uton nincsenek.
Közvetlen kérdézőkérések kéretnek.

Donogán és Somossy
DEBRECZEN, Kistemplom-bazár.

Mosó kelme ujdonságok
Zefir. Batist. Ottomán-vászon.
.. Kreton. Voile de laine ..
!!! óriási raktára !!!

Eladó házhelyek!

A vasuti gépjavitó műhely közelében a vámospércsi országut mentén fekvő ugynevezett Nyilas-telepen

házhelyek

valamint felépített munkás lakások kedvező részletfizetésre örök áron kaphatók.

Értekezhetni lehet **Dr. Márton Kálmán** ügyvédnél Piacz-u. 44. szám. Ujfalussy-ház.

MEGLEPŐ SZINTE CSODÁLATOS GYÓGYEREDMÉNYEKA

APTAMÁSI

LITHIUM-GYÓGYVIZ-

*zel gyomor, vese, hólyag és
bélbántalmaknál oalamint
asthma, bronchiale, köszvény és
hugysavas diathesis eseteiben.*

Debreczenben kapható
KONTSEK GÉZA
fűszer és csemege kereskedésében
: DEBRECZEN, Kossuth-utca. :

Ha fáradt, ha izzad a keze,
ha izzad a lába, úgy csak

SICCOGENT

használjon. Az izzadság következtében föllépő kellemetlen **bűzt** megszünteti, a járást megkönnyíti.

1 doboz 30 fillér.

Vegyipari labororium :

Detsinyi Frigyes

Budapestf, V., Marokkói-u. 2.

Debreczenben kapható : **Mihalovits Jenő** „Kigyó“-gyógyszertárában.

A bőr ápolása kötelesség az egészség érdekében s erre legalkalmasabb szer a

Mollitergin,

mely megőrzi a bőr (az arc- és kézbőrnek) üdeségét, hamvasságát, rózsaszinben játszó fehérségét. Megszünteti a kézvrösséget. Az eldurvult, kirepedezett ésszélkifujta arcot vagy kezet, a legrövidebb idő alatt fehérré és puhává tesz! Poudre alá is igen ajánlható!

Hatása gyors és biztos! Mint bőrápoló szer páratlan! Teljesen fémmentes és ártalmatlan! Egy üveg MOLLITERGIN ára 1 K. Készítő helye s főraktára

Mihalovits Jenő

gyógyszertára a „Kigyó“-hoz
Debreczenben, Főpiac 31. sz. alatt,
2853 a városházzal szemben.

Eladó birtok.

Egy 25 holdas fancsikai (kaszáló fekete homok talaju)

eladó.

Értekezhetni lehet : **Dr. MÁRTON KÁLMÁN** ügyvédnél,
Piac-utca 44. sz. a.

A „Debreczen“

motorerőre berendezett nyomdája

Kandia-utca 15. szám alatt.

A legujabb technikai eszközökkel szereltetett fel.

Modern gépek, új betűk s minden más eszköz rendelkezésre áll ahhoz, hogy a nyomda művészies és izléses nyomtatványokat állithasson elő.

Elvállal könyvek, levélpapír, boríték, eljegyzési értesítők lakodalmi és báli meghívók s minden a nyomdai szakmába vágó munkálatoknak művészies és izléses előállítását.

Megrendelések a nyomdában és a „Debreczen“ kiadóhivatalában (Piacz-u. 40. szám) eszközölhetők.

Minták, árjegyzék s költségvetés díjtalan.

A „Debreczen“ nyomda.